

İNSAN HAQQINDA BİLMƏDİKLƏRİMİZ

İnsan orqanizmi Tanrının yaratdığı ən böyük möcüzələrdəndir. Gündə 24 saat, həftənin 7 günü, məzuniyyətsiz, fasiləsiz və təmənnasız işləməyə hazır olan əvəzolunmaz və yeganə “işçidir”. Görəsən biz bir menecer kimi “işçimiz” haqqında nəyi bilmirik? Əminəm ki, məqalədə olan məlumatlar “ona” olan münasibəti əhəmiyyətli dərəcədə dəyişəcək.

“İşçimizin” xüsusiyyətlərindən danışmadan əvvəl onun sübut olunmuş qeyri adi fiziki göstəriciləri ilə Sizi tanış etmək istədim:

.....

• İnsan – düz xətt çəkməyi bacaran, 10 000 000-dək rəngi biri birindən ayıra bilən, saçı ilə 3 kq-dək yük qaldıra bilən yeganə canlıdır.

• İnsanın beynində 14 milyard hüceyrə var. 25 yaşından başlayaraq hər gün onların 100 min ədədi məhv olur. 1 saniyə ərzində burada 100 000-dək kimyəvi reaksiya həyata keçirilir. 1 gün ərzində insan beyninin yaratdığı impulslar dünyada olan bütün telefon aparatlarının yaratdığı impulslardan çoxdur.

.....

• İnsan bir addım atmaq üçün 300, ətrafa gülüş bəxş etmək üçün isə 17 əzələsindən istifadə edir. Ömrü ərzində dərisini 1000 dəfə təzələyir, 1 il ərzində ürəyini 36.8 milyon dəfə döyündürür.

.....

• İnsanda 300 ədəd sümük hissəsi mövcuddur, zaman keçdikcə bu rəqəm tədricən 206-ya enir. Onların əksəriyyəti bilək və ayaqda yerləşir. Diz sümüyü yalnız 6 yaşınadək formalaşır.

.....

• Dil – insanın ən güclü əzələsidir. Onda 2000-dən artıq dad reseptoru cəmləşib. Ağ ciyərin sağ tərəfi sol tərəfindən böyükdür, üst səthinin sahəsi isə böyük tennis kortunun sahəsi qədərdir.

• İnsanın normal yaşaması üçün 75 ton su, 17 ton karbohidrat, 1.3 ton piy, 2.5 ton zülal və 5 litr qan lazımdır. Qan uşaq bədənində 16 saniyə, yeniyetmədə 19 saniyə, böyüklərdə isə 25-30 saniyə ərzində dövr edir.

Insanın fiziki göstəriciləri ilə yanaşı praktiki həyatda rastlaşdığı bu və ya digər məsələlərə olan yanaşmasında da özünəməxsus qanunauyğunluq aşkar etmək olar.

İnsan digərinə kömək etməkdən yalnız o zaman imtina edə bilər ki, görəcəyi işi xahiş edən özü də müvəffəqiyyətlə icra edə bilər.

Yalan danışmaq insana ikiqat əziyyət verir. Bir tərəfdən o, yalanı deməli, digər tərəfdən isə yalanın ifşa olunmasına

çalışmalıdır. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, yalan danışdıqdan və ya pis hərəkət etdikdən sonra cəzalanmayan insan, təəssüf ki, “düz” və “səhv” anlayışlarını bir biri ilə qarışdırır.

İnsan hiss etsə ki, onun əməllərinə fikir verilir o, özünü daha yaxşı aparmağa başlayacaq, sanki özünü yaxşı tərəfdən təqdim edəcək. Məsələn, yeməxananın divarında 1 cüt göz şəkli asdıqdan sonra işçilərin əksəriyyəti iş zamanı təmizliyə daha diqqətli yanaşmağa başladılar.

Tanımadığımız insanın xüsusiyyətlərini şəkil vasitəsi ilə dəqiq müəyyən edə bilərik. Bunu yalnız kişilərlə etmək olar. Qadının görünüşü daha çox sosial standartlardan asılıdır. Qadının cəlbedici, qərəzsiz görünüşü hər bir insanı çaşdırma bilər. Hətta professionallar bəzi hallarda xarici görünüşə görə düzgün insanları yalançılarından ayıra

bilmirlər. Buna baxmayaraq, insanlar yenə də xarici görünüşə üstünlük verirlər.

İnsan üçün ierarxiya çox vacib amildir. Bu anlayış hətta uşaq vaxtlarından formalaşır. Uşaq gözəl başa düşür ki, güclü zəif qalib gəlməlidir. Bu qaydanın pozulması onlarda təəccüb doğurur.

İnsan özünə əmin olmadıqda, başqasını gözdən salmağa çalışır. Eyni zamanda belə düşünür ki, başqalarına olan neqativ münasibətin səbəbi özünə olan qiymətin aşağı olmasında deyil. Başqa insanın gözdən düşməsi özünü qiymətləndirməni bərpa edir.

Şəkərin insan aqressiyası ilə birbaşa əlaqəsi var. Aqres-

sivliyin ram edilməsində özünü idarəetmə vacib rol oynayır. Bu isə öz növbəsində böyük enerji tələb edir. Qlükoza beyni tələb olunan enerji ilə təmin edir. Restoranların birində şəkərdən düzəldilmiş limonad içmiş ofisiyentlər narahət müştəriyə daha sakit yanaşırdılar, nəinki şəkərsiz içki içmiş administrator.

İnsan mövcud vəziyyətin saxlanması mürəkkəb məsələnin həll olunmasından üstün tutur. Məsələn, insan mağazadan əli boş

Evdə əşyaların səliqəsiz yığılması ev sakinləri arasında münasibətlərin gərgin olmasından xəbər verir

İnsan, qəbul etdiyi qərar düzgün olsa belə, tez qərar qəbul etməkdən çəkinir və çox vaxt buna peşman olur

çıxmağı müxtəlif çeşidli mallar arasında seçim etməkdən daha düzgün sayır.

İnsan, qəbul etdiyi qərar düzgün olsa belə, tez qərar qəbul etməkdən çəkinir və çox vaxt buna peşman olur. Burada ən vacib amil qərarın qəbul olunmasına ayrılmış faktiki zaman deyil, insanın bu vaxtın ona yetərli olmasını hiss etməsidir. Qərribə səslənsə də, bu zaman insanın əllərini yumması onda olan şübhələri əhəmiyyətli dərəcədə azaldır.

İnsanın münasibətinə fiziki görünüşün özünəməxsus təsiri var. Məsələn, iki tapşırıq qovluğu arasında insan daha vacibini seçməli olsa, onun üçün qovluğun ağırlığı xüsusi önəm daşıyacaq. Eyni zamanda diskomfort hissi keçirən şəxs daha çətin razılığa gəlir. Odur ki, danışıqlar zamanı müştərilərinizə daha komfortlu şərait yaratmağı məsləhət görürük.

Dünyanın maddi sərvətləri dalınca qaçan bu bəşər övladı nadir hallarda dərk edir ki, onun ən böyük zənginliyi – sağlamlığıdır

Evdə əşyaların səlqiəsiz yığılması ev sakinləri arasında münasibətlərin gərgin olmasından, evin soyuq olması isə sakinlərin daxili tənhalığından xəbər verir.

Xəritələrdə qeyd edilən inzibati sərhədlər insanlara psixoloji təhlükəsizlik hissiyyatı verir. Məsələn, fəlakət ərazisinin çox yaxın olmasına baxmayaraq təbii fəlakətin başqa ölkədə baş verməsi insanlarda ciddi narahatlığa səbəb olur.

Risklərə olan münasibət hər bir insanda müxtəlifdir. Məsələn, paraşüt ilə hündürlükdən düşməyə cürət edən şəxs eyni zamanda rəhbərlik qarşısında özünü

itirərək fikirlərini tam çatdırma bilməz.

Uğurlu və varlı insanları ağıllı, müdrik hesab edirlər və əksinə. İnsan bəzən belə düşünür ki, hər kəs öz layiq olduğunu qazanır. Xoşbəxt - pulu çox olan kəs deyil. Əsl xoşbəxt insan odur ki, onun pulu qonşunun pulundan çoxdur. İnsan çox vaxt özünü qonşusu ilə müqayisə edir. Olduğu mühitdə fəqləndiyini hiss etdikdə özünü yeni mühitdə axtarır və orada digərləri ilə müqayisə edir. İnsan uşaq vaxtı əldə etmədiyi maddi sərvətlər ilə mütləq qaydada öz övladını təmin edir.

İnsan hər zaman zənginliyə can atır. Özünü digərlərindən üstün hiss etmək istəyir. Dünyanın maddi sərvətləri dalınca qaçan bu bəşər övladı çox nadir hallarda dərk edir ki, onun ən böyük zənginliyi – orqanizmi və sağlamlığıdır. Yalnız

itirmək qorxusu ilə rastlaşanda varlığının qədrini bilir.

Məqaləni yazmaqda məqsədimiz tənqid deyil, kömək etməkdir. Görkəmli şairimiz Bəxtiyar Vahabzadə “yaşamaq yanmaqdır, yanasan gərək” deyəndə bədənimizin “yanmasını” deyil, həyatın bütün gözəlliyini çətinliyi ilə birgə dərk etməyi, əsl həyatı yaşamağı, yaratmağı və tanrının ən böyük hədiyyəsi – sağlamlığımızı paklıqda və təhlükəsizlikdə saxlamağı tövsiyə edirdi.

Bağirova Aida